

SPRÅKLJUD – MUNBILDER

Till *Medalj*-serien hör detta stöd i form av bilder på hur munnen ser ut när språkljuden formas. Med hjälp av munbilder kan du lättare stötta elever att uttala och minnas olika språkljud.

Kopiera munbilderna, laminera dem för bättre hållbarhet och klipp ut dem en och en. Förstora de munbilder som du vill att alla i klassen ska se. Förminska de munbilder som enskilda elever behöver träna extra på. Dessa bilder kan då fästas på elevens plats.

Arbeta gärna enskilt eller i små grupper med de elever som behöver extra stöd. Titta på munbilderna, uttala språkljuden och koppla ihop dem med bokstävernas utseende och form. Jämför munbilderna med hur elevens egen mun ser ut i en spegel när språkljuden uttalas. Hjälp eleven att komma på knep för att minnas och koppla ihop språkljud och munbilder med rätt bokstavsformer.

I vilken ordning introduceras bokstäverna i *Medalj*-serien?

Det finns flera sätt att dela in bokstävers språkljud i grupper och undergrupper. *Medaljserien* väljer att dela in bokstäverna i två språkljudsgrupper: ”hålljud” och ”stoppljud”. Ett hålljud går att ”hålla ut på” medan ett stoppljud inte går att hålla ut på. För enkelhetens skull benämner vi även Hh och Jj som hålljud.

I **Medalj grön** arbetar eleverna med fyra vanliga bokstäver med *hålljud*:

- o, s, a och l.

I **Medalj blå** befäster eleverna tidigare bokstäver samt arbetar med fler bokstäver med *hålljud*:

- r, e, m, i, n, v, f, å och ä.

I **Medalj röd** befäster eleven tidigare bokstäver och bygger på med resterande bokstäver med *hålljud*:

- ö, u, y, h och j.

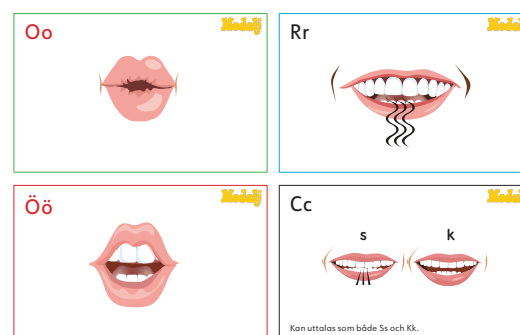
Eleverna arbetar även med *stoppljud*:

- t, k, b, d, g och p.

I **Medalj gul** befäster eleverna alla tidigare bokstäver.

I **Medalj svart** tillkommer alfabetets fem mer ovanliga bokstäver:

- c uttalas som s eller k,
- q uttalas som k,
- w uttalas som v,
- x uttalas som k och s tillsammans och
- z uttalas som s.

Exempel på bokstäver och språkljud som elever ofta blandar ihop

f och v	i och y	u och y	b och p	d och t
g och k	b och d	p och q	å, ä och ö	

Naturligtvis kan det dialektalt vara andra språkljud som förväxlas. Det kan också vara individuellt vilka språkljud eller bokstäver som elever upplever svåra.

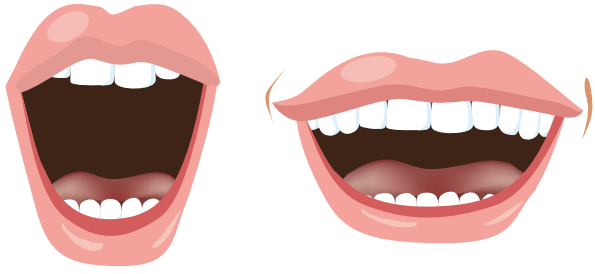

Aa

Medalj

Långt A

Kort A

Bb

Medalj

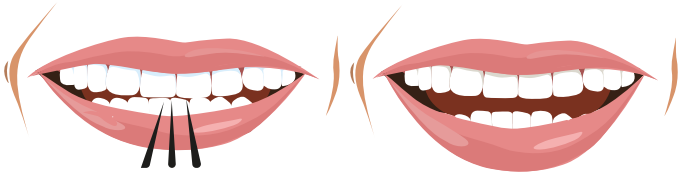

Cc

Medalj

s

k

Kan uttalas som både Ss och Kk.

Dd

Medalj

Ee

Medalj

Ff

Medalj

Gg

Medalj

Hh

Medalj

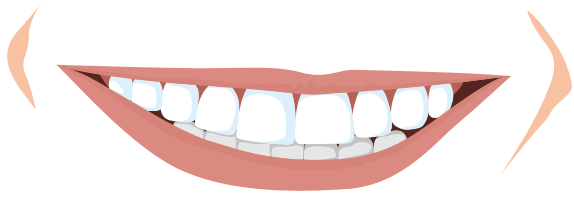

När Hh läses "andas" man på vokalen efter Hh.

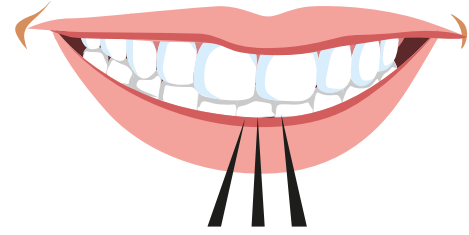
li

Medalj

Jj

Medalj

Kk

Medalj

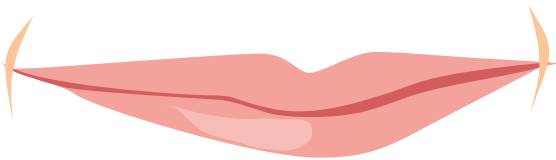
Ll

Medalj

Mm

Medalj

Nn

Medalj

Oo

Medalj

Pp

Medalj

Qq

Medalj

Uttalas som Kk.

Rr

Medalj

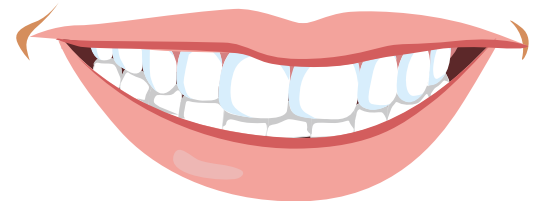
Ss

Medalj

Tt

Medalj

Uu

Medalj

Vv

Medalj

Ww

Medalj

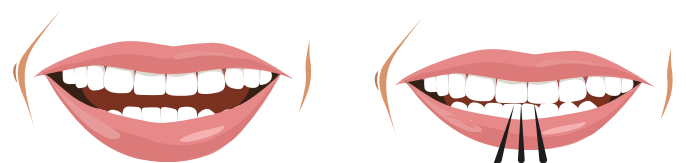

Uttalas som Vv.

Xx

Medalj

k + s

Uttalas som k och s tillsammans.

Yy

Medalj

Zz

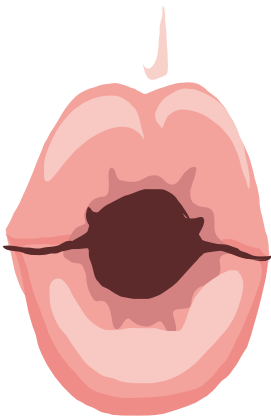
Medalj

Uttalas som Ss.

Åå

Medalj

Ää

Medalj

Öö

Medalj

LATHUND FÄRGKODER

Medalj

Varje språkljudskort har en ram. Ramens färg visar i vilken av Medaljseriens böcker som bokstaven introduceras.

Språkljuden har vi för enkelhetens skull valt att dela in i hålljud och stoppljud, samt i mer ovanliga bokstävers ljud.

Bokstäver med *hålljud*

Medalj **grön**: o s a l

Medalj **blå**: r e m i n v f å ä

Medalj **röd**: ö u y h j

Bokstäver med *stoppljud*

Medalj **röd**: t k b d g p

Medalj **gul**: befäster håll- och stoppljuden

Mer *ovanliga* bokstäver

Medalj **svart**: c q w x z

Ramarnas färg visar även ett sätt att nivågruppera språkljuden vid läsning med ljudningsmetoden, Phonics.

- **grön ram**: nivå 1
- **blå ram**: nivå 2
- **röd ram**: nivå 3
- **svart ram**: nivå 4